

ULOGA DOKTORA DENTALNE MEDICINE U PREPOZNAVANJU ZLOSTAVLJANOG DJETETA

Prof.prim.dr.sc. IVANA ČUKOVIĆ-BAGIĆ
Zavod za dječju i preventivnu stomatologiju

CILJ

- 1. Naglasiti profesionalnu odgovornost dr.med.dent./spec. u području zaštite djece**
2. Definirati značajke fizičkog zlostavljanja i dentalnog zanemarivanja koje mora prepoznati dr.med.dent.

ŠTO JE ZLOSTAVLJANJE I ZANEMARIVANJE?

- **Sve što mogu činiti ili ne činiti oni kojima je briga oko djece povjerena, a što dovodi do destrukcije perspektive djeteta za siguran i zdrav razvoj u odraslu osobu.**

TKO ZLOSTAVLJA DJECU?

- Sve socioekonomske grupe (lošije stanje u nižim socioekonomskim grupama)
- Mladi roditelji
- niski kvocijent inteligencije, često i sami zlostavljani
- Rastavljena majka/suživot s osobom odgovornom za zlostavljanje
- Kaznena prijava
- Emocionalna nezrelost

VICTORIA ADJO CLIMBIÉ

umrla 25. 2. 2000.

8 godina

**skrbnici: teta i Carl Manning –
doživotna kazna zatvora**

**siječanj 2003: državno izvješće -
108 preporuka (odgovornost i
dobra praksa)**

6 NAJČEŠĆIH NEDOSTATAKA

U PRAKSI ZAŠTITE DJECE:

- Neadekvatno međusobno informiranje
- Loš postupak procjene
- Neuspješno donošenje odluka
- Nedostatak međuinstitucijskog rada
- Nedostatno bilježenje informacija
- Nedostatak informacija o značajnim događajima (učinjenom)

vrste zlostavljanja

- **Učestalo**
- **Narušava i oštećuje zdravlje djeteta**
- **Može dovesti do smrti djeteta**
- **Fizičko 15%**
- **Seksualno 6%**
- **Emocionalno 26%**
- **Zanemarivanje 44%**
- **Više vrsta 9%**

Osobe s posebnim potrebama (invalidi, hendikepirani)

- **4 x češće maltretirani u odnosu na one koji to nisu**

*Sullivan, Knutson. Child Abuse and Neglect.
2000;24:1257-93.*

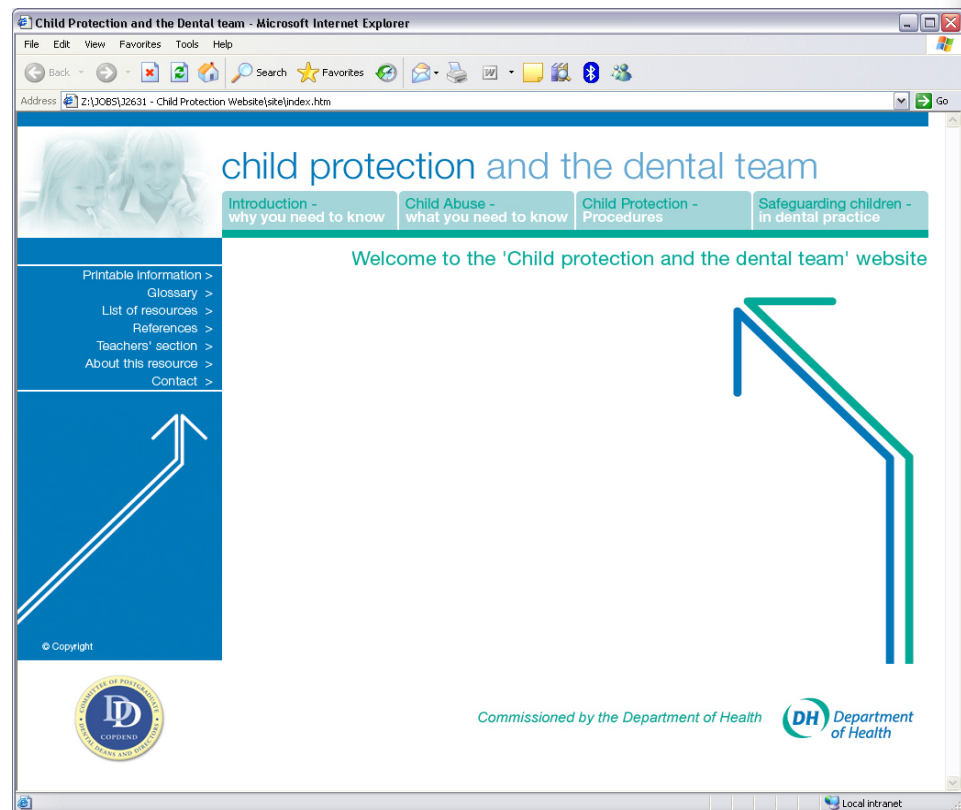
ŠTO SE OČEKUJE OD STOMATOLOŠKOG TIMA?

- Promatrati
- Zabilježiti
- Komunicirati
- Uputiti na procjenu

**OD NAS SE NE OČEKUJE DA
POSTAVLJAMO DIJAGNOZU!**

Child Protection & the Dental Team: an introduction to safeguarding children in dental practice

- Web stranica s otvorenim pristupom www.cpdt.org.uk
- Za stomatološki tim/primarna skrb

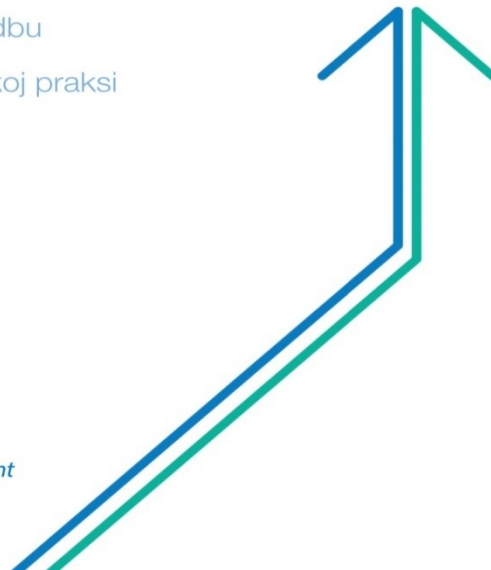
*Harris , Sidebotham, Welbury, Townsend, Green, Goodwin,
Franklin 2006*

bagic@sfzg.hr
http://www.cpdt.org.uk/f_info/dload_0.htm

zaštita djeteta i stomatološki tim

uvod u provedbu
zaštite djece
u stomatološkoj praksi

Financijska potpora izvornika:

PRAVNI ASPEKTI ZAŠTITE DJECE U REPUBLICI HRVATSKOJ

Pravna zaštita djece

- U sustavu RH djeca su posebno istaknuta kao vulnerabilna skupina koja ima pravo na posebnu skrb i zaštitu društva i države.
- 1) Zakon o socijalnoj skrbi
- 2) Obiteljski zakon
- 3) **Kazneni zakon**
- 4) Zakon o zaštiti prava pacijenta
- 5) Konvencija o pravima djeteta
- 6) Zakon o pravobranitelju za djecu
- 7) Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji

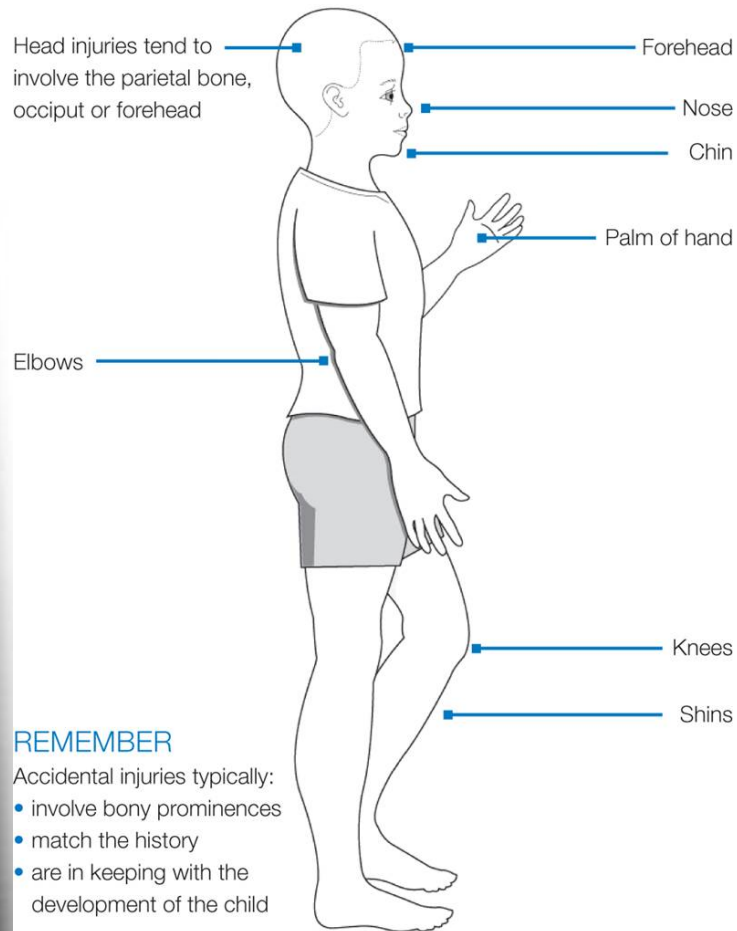
CILJ

1. Naglasiti profesionalnu odgovornost doktora dentalne medicine u području zaštite djece
2. **Definirati značajke fizičkog zlostavljanja i dentalnog zanemarivanja koje mora prepoznati dr.med.dent.**

FIZIČKO ZLOSTAVLJANJE

- **60% svih slučajeva ima orofacijalne znakove**
  - **glava, vrat, lice i usna šupljina**
- **Becker et al - USA**
JADA 1978; 97:24-28
65%
  - **da Fonseca et al - USA**
Paed Dent 1992; 14:152-57
76%
  - **Jessee - USA**
ASDC 1995; 62:245-9
66%
  - **Cairns et al –UK Scotland**
Int J Paed Dent 2005; 15:311-319 **59%**

TIPIČNE SLUČAJNE OZLJEDE

REMEMBER

- Accidental injuries typically:
- involve bony prominences
  - match the history
  - are in keeping with the development of the child

- KOŠTANA IZBOČENJA
- SUKLADNOST ANAMNEZI
- SUKLADNOST DOBI DJETETA

TIPIČNE NAMJERNE OZLJEDE

Ears – especially pinch marks involving both sides of the ear

The “triangle of safety” (ears, side of face, and neck, top of shoulders): accidental injuries in this area are unusual

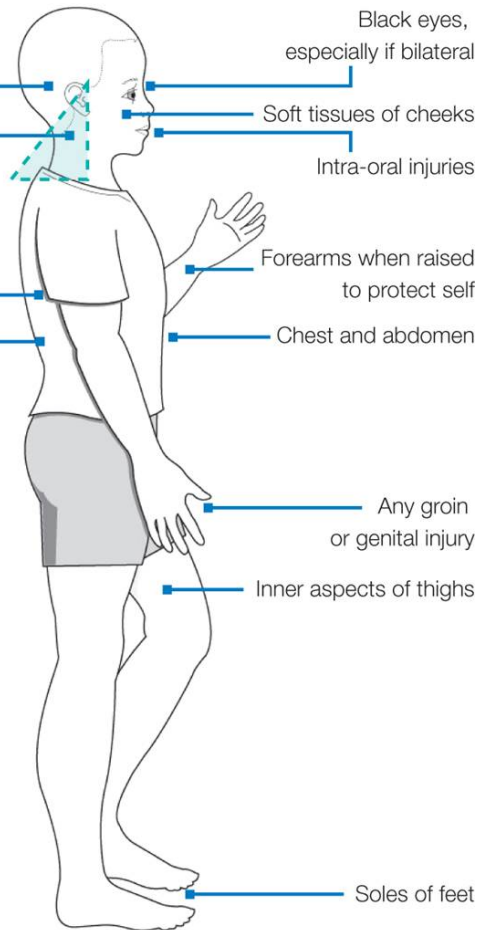
Inner aspects of arms

Back and side of trunk, except directly over the bony spine

REMEMBER

Concerns are raised by:

- injuries to both sides of the body
- injuries to soft tissue
- injuries with particular patterns
- any injury that doesn't fit the explanation
- delays in presentation
- untreated injuries

- Obostrano
- Meka tkiva
- Određeni uzorak
- Neslaganje s anamnezom
- Odgođeno traženje pomoći
- Neliječene stare ozljede

FIZIČKO ZLOSTAVLJANJE OROFACIJALNI ZNAKOVI

Ekstraoralno:

- Modrice na licu - udarac, pljuska, štipanje
- Modrice na ušima – štipanje, povlačenje
- Abrazije i laceracije
- Opekline i ugrizi
- Vrat – tragovi davljenja ili užeta
- Oštećenja oka
- Čupanje kose
- Frakture (nos>mandibula>zigomatična kost)

FIZIČKO ZLOSTAVLJANJE OROFACIJALNI ZNAKOVI

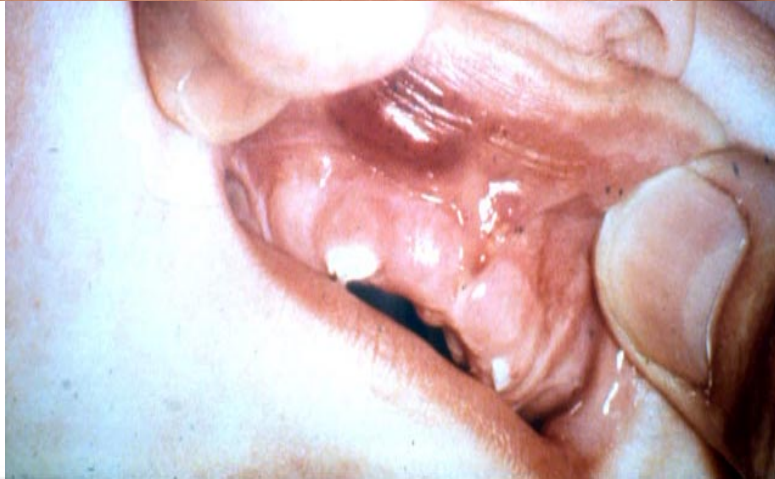
INTRAORALNO:

- Kontuzije
- Modrice
- Abrazije i laceracije
- Opekline
- Oštećenje frenuluma

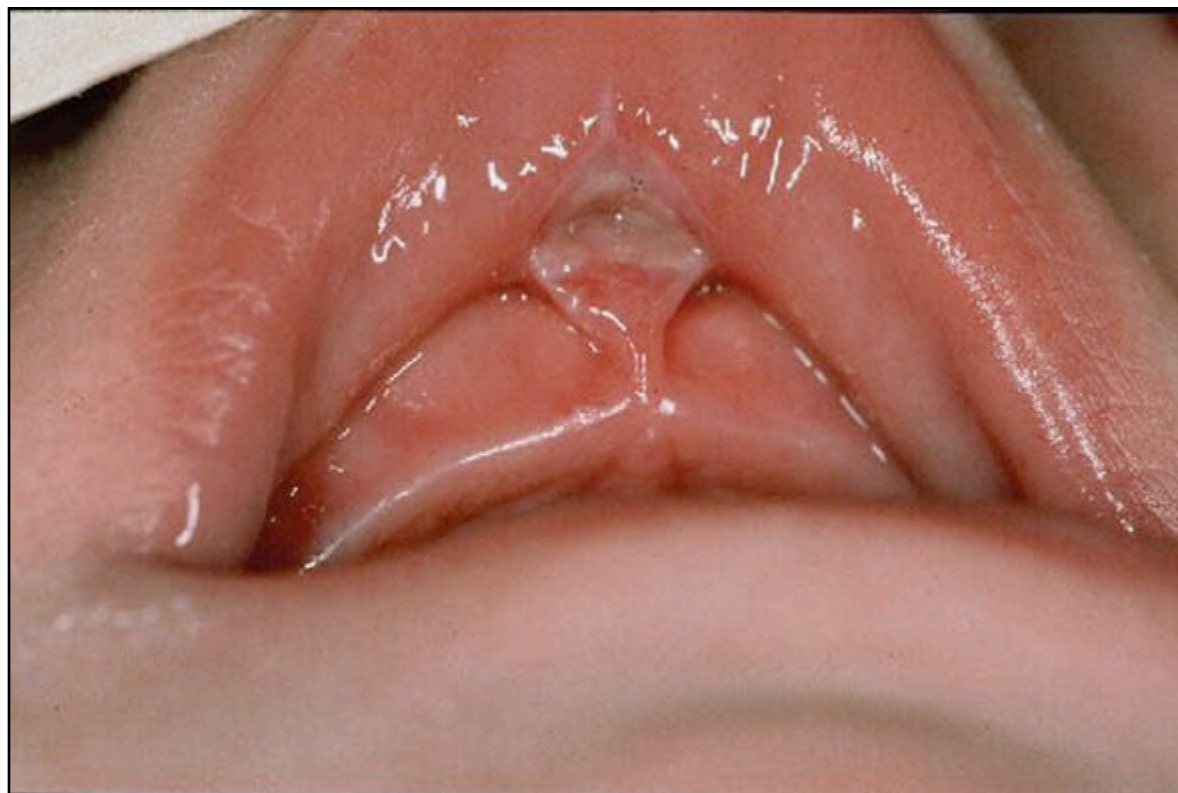

GORNJI LABIJALNI FRENULUM

PRISILNO HRANJENJE

“RUKA PREKO USTA”

DENTALNO ZANEMARIVANJE (DZ)

AAPD reference manual

**”DENTALNO ZANEMARIVANJE
JE NEZADOVOLJAVANJE OSNOVNIH
DJETETOVIH POTREBA AKO RODITELJ
(SKRBNIK) IMA MOGUĆNOSTI DA SE ZA
NJIH POBRINE”**

POKAZATELJI OPĆEG ZANEMARIVANJA

Djetetove potrebe

- Prehrana
- Toplina, odjeća, sklonište
- Higijena i zdravstvena skrb
- Edukacija
- Ljubav

Posljedice

Zaostajanje u rastu

Neodgovarajuća odjeća, smrzotine, opekline od sunca

Tvrdokorna prljavština (nokti), uši u kosi, karijes

Zaostajanje u intelektualnom razvoju

Povučeno ponašanje ili naglašeno traženje pažnje

ZANEMARUJEMO LI ZANEMARIVANJE?

Safeguarding children in dentistry: 2. Do paediatric dentists neglect child dental neglect?

*Harris JC, Elcock C, Sidebotham PD, Welbury RR. Br Dent J
2009; 206: 465-470.*

ŠTETA - KRATKOROČNA

Zanemarivanje utječe na:

- Fizičko zdravlje
- Emocionalno zdravlje
- Socijalni razvoj
- Kognitivni razvoj

ŠTETA - DUGOROČNA

Odrasli koji su bili zanemarivani kao djeca imaju veću učestalost:

- uhićenja
- pokušaja samoubojstva
- depresije
- dijabetesa
- bolesti srca

ZANEMARIVANJE I KARIJES

Zlostavljana/zanemarena djeca 8 X češće imaju neliječene kariozne trajne zube u odnosu na djecu koja to nisu.

Greene PE, Chisick MC, Aaron GR. Pediatr Dent, 1994.

DZ: POKAZATELJI

OSNOVNA STANJA:

1. **Netretirani
rampantni karijes/
oralna bol**
2. **Infekcija ili
orofacijalna
trauma**
3. **Anamneza s
izostancima u
dolaženju**

KLINIČKA SLIKA RANOG DJEČJEG KARIJESA

1. Rana faza – bijele mrlje

KLINIČKA SLIKA

2. Rana faza karijesa

KLINIČKA SLIKA

3. Umjereni karijes

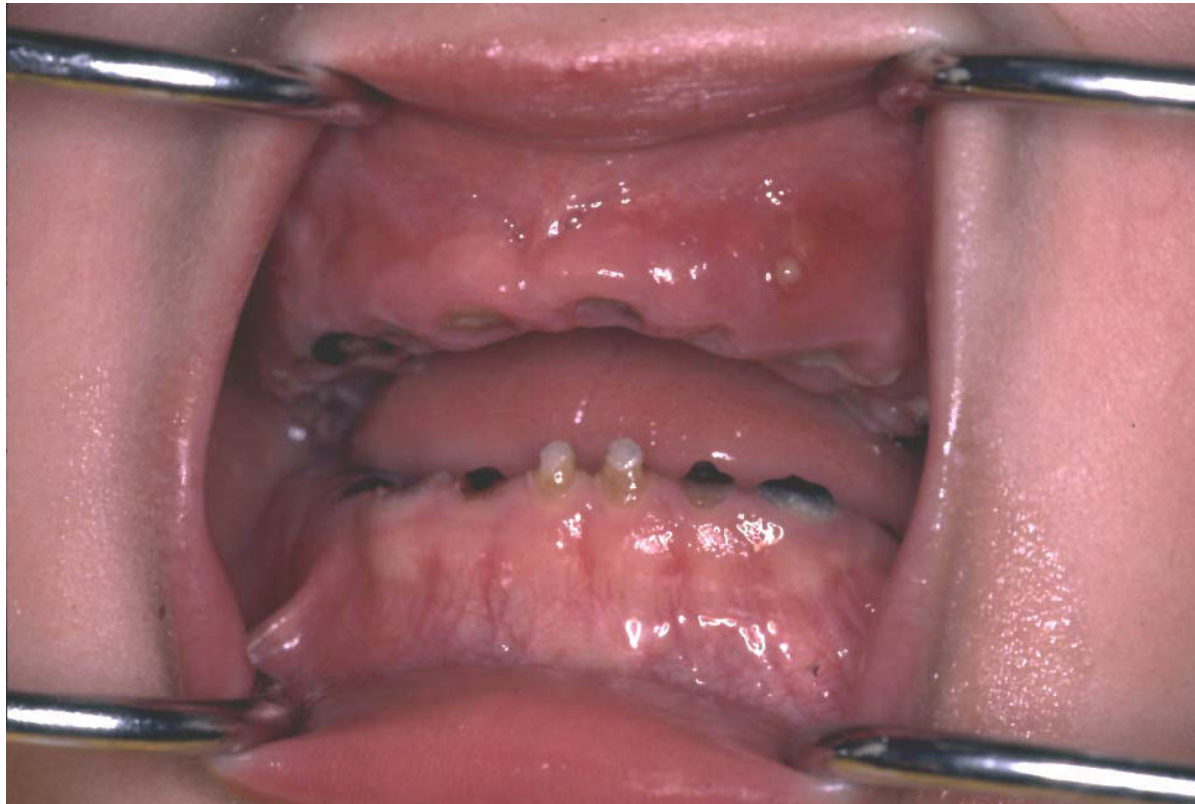
KLINIČKA SLIKA

4. Uznappedovali karijes

RANI DJEČJI KARIJES

5. Vrlo teška klinička slika

PEDIJATRI: ŠTO MOGU UČINITI?

- VIĐAJU DJECU 10-12
PUTA U NJIHOVE PRVE 3
GOD ŽIVOTA!
  - **PROCJENA DJETETA NA KARIJES**
    - BRAĆA, SESTRE S
ISPUNIMA? MAJKA S
KARIJESOM? BOČICA?
FLUORIDI? PREHRANA?
  - **PONUĐITI POMOĆ**
    - OBJASNITI, DATI UPUTE U
OH, PREHRANU,
FLUORIDACIJU
  - **UPUTITI DJEČJEM
STOMATOLOGU**

ZAKLJUČAK

- Zaštita djece
- Zdravlje
- Rast i razvoj
- Sigurnost

- Ne okrivljavanje roditelja

POSTAVLJANJE SUMNJE - ZNANJE

PRIJAVA SUMNJE NA ZLOSTAVLJANJE - MOTIVACIJA

HVALA NA POZORNOSTI
bagic@sfzg.hr